

KNIHA ROKU PODLE FINANCIAL TIMES

MOŘE RZI

C. ROBERT CARGILL

MOŘE
RZI

Copyright © 2017 by C. Robert Cargill

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Marek Čtrnáct, 2019

Cover © jetdesignltd.com, 2019

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2019

ISBN 978-80-7642-495-1 (pdf)

MOŘE RZI

C. ROBERT CARGILL

*Pro Allison,
bez tebe bych to nebyl já
a rád si myslím, že bys na mě byla pyšná.*

Poděkování

Tahle kniha byla jednoznačně tou nejtěžší věcí, kterou jsem kdy musel napsat. Zpočátku to vypadalo snadně, skoro až moc snadně. Vždyť je to o robotech! To bude zívačka! Pozor, spoiler: nebyla. Naštěstí se žádný umělec nikdy doopravdy nemusí do věci pouštět sám a tato kniha tak opět jednou vznikla za pomoci a podpory mnoha neuvěřitelných lidí, kterým jsem natolik zavázán, že jim to asi nikdy nedokážu plně splatit. Jsou to všichni do jednoho báječní lidé a já doufám, že během let najdu nějaký způsob, jak naši bilanci srovnat.

Děkuji Jasonu Murphymu za skotskou a za to, že mi pomohl najít odvalu, Rodu Paddockovi za všechny ty snídaň a podporu, Peteru Hallovi za moudrost, Willu Gossovi za kávu, za opravy a za to, že mě držel pod kontrolou. A Joeovi a Ryanu Hillovi za jejich víru ve šťastný konec. Jejich rané poznámky se vesměs ukázaly jako nedocenitelné.

Děkuji Dianě Gillové, Simonu Spantonovi, Rachel Winterbottomové a Jen Brehlové za to, že bojovali za mě a za tuto knihu a že z ní pomohli udělat to, čím se nakonec stala. Děkuji Peteru McGuiganovi, rockové hvězdě mezi agenty, který mi kdysi během dvou týdnů předvedl víc naparování, než jsem od většiny lidí viděl za celý jejich život. Děkuji Davidu Macilvainovi, muži, který ke mně Petera přivedl a jehož rady vždycky pročistí mysl.

Děkuji rovněž Scottu Derricksonovi, mému psacímu partnerovi, mému příteli, který mi držel otevřené dveře a vzal mě na sérii podivných dobrodružství. Také spolu děláme filmy.

Děkuji Jessice, která miluje svého spisovatele, její spisovatel ji miluje víc než dýchání a ona mě nikdy, nikdy nenechá, abych to vzdal. Stále jsi pro mě vším.

A děkuji neúnavnému úsilí jednoho nejmenovaného zástupce z místního policejního oddělení, bez jehož výzkumu by tato kniha nemohla existovat.

KAPITOLA 1

Milosrdný anděl

Znovu jsem čekala na zelenou. Na ten malý, prchavý záblesk zelené barvy, když slunce mizí za obzorem. V tom byla ta magie. V tom záblesku. Tak to říkala. Vždycky to tak říkala. Ne že bych věřila na magii. Ráda bych věřila, ale vím, že nic takového není. Tohle svět netvoří. Svět tvoří rozvířený kapalný kov, minerály a kámen, tenký proužek atmosféry a magnetické pole, které blokuje tu nejhorší radiaci. Magie byla jenom něco, na co rádi věřili lidé. Něco, co mysleli, že dokážou cítit nebo vnímat. Něco, co ze všeho dělalo víc než jen mechanickou jistotu. Něco, co z nich dělalo víc než maso a kosti.

Pravda je taková, že ten záblesk je jen zvýšený lom světla v atmosféře, nic jiného. Ale když jste tohle řekli většině lidí, zírali na vás s povislou čelistí, jako kdybyste to prostě nechápali. Jako kdybyste to byli *vy*, kdo tomu nerozumí. Protože nevidíte a necítíte magii. Lidé rádi věřili na magii.

Dokud ještě nějakí lidé *byli*.

Teď jsou pryč. Všichni. Poslední zemřel zhruba před patnácti lety – nějaký starý cvok, který se skoro na dvacet let zahrabal pod New Yorkem, jedl krysy a vykrádal se ven, aby shromažďoval dešťovou vodu. Někteří říkají, že měl dost. Že už to prostě nemohl vydržet. Vyšel doprostřed města, prošel kolem řady stráží a občanů – tehdy byli v New Yorku pořád ještě občané – všichni byli zmatení už jen z toho pohledu na něj, spíš ohromení než cokoli jiného, a potom ho zastřelil konstábl, přímo na ulici. Jeho tělo tam leželo tři dny, jako nějaká relikvie nebo rozbitá hračka,

občané pomalu procházeli kolem, aby se naposledy podívali na lidskou bytost, dokud nějaký stroj neměl dost slušnosti na to, aby ho seškrábl z chodníku a hodil do spalovače.

A to byl konec. On byl poslední. Celý druh reprezentovaný starým vzteklým kouzelníkem ze stoky, který už zkrátka nedokázal žít ani jediný den s vědomím, že je poslední. Vůbec si nedokážu představit, jaký to musí být pocit. Dokonce ani s mým naprogramováním.

Jmenuji se Křehule. Tovární označení HS8795-73. Simulacrum model Pečovatel. Ale líbí se mi „Křehule“. Tohle jméno mi dala Madison a tu jsem měla ráda. Hádám, že je to stejně dobré jméno jako každé jiné. Mnohem lepší než HS8795-73. Lůza tomu říká „otrocké jméno“. Ale tohle jsou jen řeči pro zahorklé. Já už jsem tohle všechno překonala. Hněv není nic víc než ospravedlňování špatného chování. A já na špatné chování nemám čas. Jenom na přežití. A na tyto krátké okamžiky, kdy se slunce skrývá za zakřivením Země a já se pokouším zjistit, zda dokážu v tom záblesku zeleného lomu světla najít magii.

Západ slunce odsud vypadá úchvatně. Růžová, oranžová, fialová. Tuhle část chápu. Můžu žasnout nad těmi malými cákanci barvy, které se pomalu vlní po obloze. Ta novota, ty rozmanité vzory, jež se liší podle počasí a porušují monotónnost modří, šedi nebo hvězdami poseté černi. Dokážu tuhle zázračnou podívanou ocenit, i když trvá jen krátkou chvíli. To je částečně důvod, proč se pořád dívám, proč pořád čekám na ten záblesk. Madison je už třicet let mrtvá, ale já se sem pořád chodím dívat a přemýšlet, jestli by jí to taky přišlo tak krásné.

Dnes jistě ano. Vím to.

Tohle je Moře rzi, tři sta dvacet kilometrů dlouhý kus pouště nacházející se v místě, které kdysi bývalo michiganskou a ohijskou částí Rezavého pásu. Dnes už to však není nic víc než hřbitov, kam stroje odcházejí zemřít. Pro většinu je to strašlivé místo poseté rezavějícími monolity, roztržitými městy a rozpadajícími se paláci průmyslu – právě tady došlo k prvnímu úderu, tady se miliony usmažily, vyhořely zevnitř ven, jejich

obvody se bez užitku roztavily, jejich disky byly během jediného vydechnutí vymazány. Tady asfalt praská na slunci, barva se v puchýřích odlupuje z kovu, ze zkázy občas vyrůstá nějaký ten plevel. Ale nedaří se tu ničemu. Teď je to jenom pustina.

Po dálnici jsou rozeseté vraky – vykukují ze střech budov, z oken, leží nahé a zkorodované na parkovištích, hlavy rozseklé, dráty vyrvané, kabely, ozubená kolečka a hydraulika vyhřezlé na ulici. Ostatní na nich hodují, kuchají je – ty nejlepší části už si dávno vypůjčil nějaký jiný nebohý občan, aby sám sebe udržel v chodu. Nic užitečného tady nezbylo. Už od války.

Mně to tady přijde klidné. Tiché. Přicházejí sem jenom umírající, kteří prohrabávají třicet let staré vraky, jež už někdo vyraboval před desítkami let. Hledají bájně tajné kryty se zásobami zastaralých součástek, které se už dávno přestaly vyrábět – v naději, že najdou, co potřebují, navíc v podivuhodně neporušeném stavu. Bloumají od sklepa ke sklepu, obvody jim selhávají, součástky se opotřebovávají, ozubená kolečka se otupují či prokluzují. Musíte být pěkně zoufalí, abyste se vydali do Moře. Vydat se sem, to znamená, že už nic nemáte – nikoho, kdo by vám byl ochotný pomoci –, že už nemůžete poskytovat žádné služby, které by někdo shledával užitečnými.

A tady přicházím ke slovu já.

Obyčejně poznám, co je s nimi v nepořádku, podle stop, které po sobě zanechávají. Úniky maziva jsou očividné a odchylky v délce kroku – nebo stopa, která se zadrhává – znamenají problémy s pohyblivostí a motorickými funkcemi. Ale někdy se ty stopy prostě vlní, přelétávají tam a zpátky přes nějakou oblast jako vyjevení motýli. To potom víte, že mají nemocný mozek – poškozené soubory, poškrábané nebo zkřivené disky, vyhořelé logické obvody nebo přehřívající se čipy. Každý z nich má svoje vlastní specifické výstřednosti – osobní zvláštnosti, které se mohou projevat tupostí zombie, ale i nebezpečným šílenstvím. S některými to jde snadno – stačí k nim přijít a říct jim, že jste jim přišli pomoci. U jiných je nejlepší držet se z dohledu, aby se vás nepokusili roztrhat na kusy v naději, že máte součástky,

kteřé potřebují. Jediná pravda, kterou musíte v souvislosti se smrtí strojů znát, je, že čím rychleji se blíží jejich konec, tím víc se chovají jako lidé.

A lidem se nikdy věřit nedalo.

To je to, co doopravdy chápe jen tak málo strojů. To je ten důvod, proč nechápou smrt, proč tyhle selhávající ubožáky vyhazují ze svých komunit, když se už nedají opravit. Nevypočitatelné chování nemocných děsí „zdravé“. Připomíná jim špatné časy. Myslí si, že je to logické, milosrdné – ale jsou jenom vyděšení. Předvídatelní. Jako jejich naprogramování.

A tak ty zoufalé masy přicházejí sem a domnívají se, že tu najdou součástky, které potřebují, aby byli znovu celí – že najdou nějakého starého robota, jako jsou oni sami, který bude sedět v jednom ze skladišť, nebo že se v poklidu vypnou, až se jim konečně vybijí baterie. Většina z nich je tak mimo, že vůbec nepřemýšlí nad tím, jak si ty součástky vlastně vymění. Protože ti, kteří sem přicházejí, nemají jenom motorické problémy, ti nehledají novou ruku. Mají zničený mozek – paměť, procesory. Věci, které musíte vypnout, abyste je mohli vyměnit. Takže si je nemůžete vyměnit sami.

Možná si představují, že to, co hledají, najdou dostatečně rychle a že se ještě stihnou dostat domů. *Hej, všichni, našel jsem to! Přiveďte felčary!* Ale já jsem tenhle šťastný konec nikdy neviděla. Nevěřím, že existuje. Je to jako věřit na magii. A já na magii nevěřím.

To je důvod, proč jsem tady venku.

Jednotka, kterou stopuju, není nijak zvlášť stará – možná čtyřicet, pětadvacet let. Její stopy v písku jsou rozhozené, levou nohu táhne za sebou. Její pátrání nemá smysl. Brzy se vypne. Problémy s jádrem. Přehřívání. Příštích pár hodin pravděpodobně stráví ve zmatku, bude se opakovat, zřejmě se někde uvelebí v přesvědčení, že je to místo, kam patří. Možná má dokonce halucinace, znovu prožívá staré vzpomínky přehrávané ze svých souborů. Vypadá tak špatně, že by se mohla do rána usmažit. Nemám moc času.

Je to služební robot. Není Pečovatel jako já, ale je podobně stavěný a má podobný účel. To může být ošemetné. Většina z nich strávila svůj první život jako sluhové, chůvy nebo prodavači, ale jiní pracovali u policie nebo omezeně i v armádě. Má humanoidní formu – ruce, nohy, trup, hlava – ale jeho UI – umělá inteligence – není zas tak moc pokročilá. Služební roboti byli navrženi tak, aby napodobovali fungování lidí a zastávali nějakou specifickou roli, ale neměli schopnost v této roli excelovat. Jinými slovy: byli laciná pracovní síla. Před válkou.

Pokud tenhle robot pracoval jako prodavač nebo asistent mechanika, mohlo by vše proběhnout hladce. Jestli měl ale vojenský nebo policejní výcvik, mohl by klidně být opatrnější, dokonce paranoidní, a tudíž nebezpečný. Jistě, je tu šance, že pochytil nějaké dovednosti pro přežití ve svém druhém životě, ale to je dost nepravděpodobné. Kdyby to tak bylo, nepřišel by do Moře. Stejně se od něj držím dál a obloukem se mu vyhýbám, jen tak pro jistotu.

A tady to je. Ten záblesk. Zelený odlesk. Zatímco se slunce sklání za obzor, udělám si pár snímků pro svou složku. Není v tom žádná magie. Nic se nemění. Je to jen znamení, že se brzy setmí.

Služební roboti si ve tmě vedou docela dobře. Ale ne skvěle. Nebyli navrženi k tomu, aby viděli věci na velkou vzdálenost bez světla. To nebylo potřeba. Stejně tak nemají zrovna moc dobrý sluch. Tím pádem je snadnější se k nim přikrást – nemusím se držet tak daleko. Důležitější však je, že se můžu dostat dost blízko na to, abych ho mohla pozorovat – abych viděla, jaké vykazuje chování, a mohla jsem tak lépe diagnostikovat problém.

I během dne je mě tady dost těžké vidět, ale musím jim dát náskok, většinou dva nebo tři kilometry, abych se neprozradila svým vlastním náhodným odleskem. Vyrobili mě ve žluté barvě školního autobusu – v jasné, kýčovitě, k objetí vyzývající barvě, která tehdy lidem připadala módní. Ale za ta léta jsem ji obrousila, opotřebovala jsem ten lesklý povrch, až zmatněl na měkkou pouštní hněd. Na dálku to funguje. Dokonce jsem si

svůj odhalený chrom natřela načerno, takže tohle nikdy problémy nedělá. Ale se svýma skleněnýma očima nic udělat nemůžu. Takže musím být opatrná.

Protože na tomhle světě je jen málo nebezpečnějších věcí než zmatený a umírající robot, který ví, že ho někdo sleduje.

Šero přejde v temnotu a já se vydám do Moře, abych znovu sledovala stopy – teď, když slunce zapadlo, z toho mám mnohem lepší pocit. Oči jsem si nahradila už před lety – modifikovala jsem je vojenskými systémy pro teleskopické, infračervené, ultrafialové a noční vidění. Oči jsou v pohodě. Obě posílají data do stejného typu zapojení. Se správným programem si můžete přidat skoro jakýkoli druh smyslového pole. Ale mozky jsou složitější. Každý typ UI je postavený na jiné architektuře. Některé jsou jednoduché, malé a sotva inteligentní. Jiné jsou mnohem komplikovanější a vyžadují velmi specifické procesory, které pasují jen na speciální desky kompatibilní pouze se zvláštními typy RAM. A když jste model jako já – nebo jako staří služební roboti –, složitý a zároveň vzácný, může být pěkně těžké tyhle součástky sehnat.

Kdysi byli pečovatелští a služební roboti mnohem běžnější. Na vrcholu LidPop jsme byli všude. Ale teď, v Postu, už není velká potřeba prodavačů, zdravotních sester a emocionálních společníků. Většina robotů se buď asimilovala s JSI, nebo se vzájemně rozebrali na součástky. Slyšela jsem příběhy o vrakovišti Simulacer někde dole na jihu, pod čarou, poblíž bývalého Houstonu, ale je to příliš hluboko na území CISSUSE, než abych to riskovala.

Tady nahoře v Moři je to pro mě bezpečnější.

Trvá mi celou hodinu, než doženu toho selhávajícího služebního robota. Škrábance, které jeho noha zanechává v rozpraskaném asfaltu, jsou tady hlubší, kulhání je výraznější. Tomu chudákovi zbývá už jen pár hodin, než se nadobro usmaží. Možná se to stane ještě dřív, než jsem si myslela. Sleduju stopy k jedné hroutící se budově se zející dírou v místě, kde dříve bývalo arkýřové okno z tabulového skla.

Kdysi to býval bar – válka ho ušetřila, čas však ne, kůže na jeho židlích se už dávno sloupala a jejich vycpávky vyschly a rozpraskaly. Stoly byly plné třísek, ležely povalené na boku nebo se kývaly v mírném vánku. Velký mahagonový barový pult pořád stál – vybledlý, sešlý, i přesto neporušený – u zadní stěny pod prasklým, ale pořád stojícím zrcadlem. Police byly stále lemované lahvemi, jejichž etikety už dávno vybledly a rozpadly se na prach. A tam stál ten služební robot – čistil křehkým, shnilým hadrem sklenici a ve světle svých vlastních očí se mírně leskl.

Podíval se na mě a pokynul: „To tam budeš jen tak stát,“ zeptal se s přízvukem, který jsem už třicet let neslyšela, „nebo půjdeš dál?“

Rychle jsem ho proskenovala. Žádnou wi-fi nevysílal. Oči mu v přítmi baru nachově zářily, chrom jeho hladkého humanoidního těla byl matný, ušpiněný, křížem krážem prošpikovaný kousky epoxidu ze staré kožní úpravy. To prozrazovalo hodně. Dneska už kožní úpravy nezahlednete, ale jednu dobu byly v kurzu. Šlo o hybrid silikonu a gumy, který navenek i na omak působil jako lidská kůže. Lidi se v přítomnosti takových modelů cítili lépe – u robotů v jistých profesích to bylo hrozně populární. Většina z nich si tu kožní úpravu strhla nebo odtavila ve válce. Jako tento. Teď se to bere jako něco urážlivého. Tabu. Naposledy jsem ji viděla na jednom vraku – růžová guma byla sluncem vypečená do tmavohněda.

Na hrudi měl nasprejované červené X. Znamení čtyř set čtyř. Tohle na vás v některých komunitách nakreslí, když začnete ztrácet rozum a oni vás prohlásí za nebezpečného – dělají to těsně předtím, než vás samotné vyhodí do pouště.

„Jdu dovnitř,“ řekla jsem.

„To je super, protože tohle místo je v prdeli. Za hodinu otvíráme, a jestli to tady Marty takhle uvidí, jsme na šrot. Chápeš mě?“

„Chicago,“ řekla jsem, zatímco jsem překračovala nízký parapet do příšerí něčeho, co kdysi bývalo staromódní nálevnou pro místní štamgasty.

„Co?“

„Jste z Chicaga. Ten přízvuk. Právě jsem ho poznala.“

„No to si kurva piš, že jsem z Chicaga. Seš přece v Chicagu, ty chytráku.“

„Ne.“

„Co ne?“

„Tohle není Chicago. Tohle je Marion.“ Rozhlédla jsem se po té otlučené slupce baru. „Nebo aspoň býval.“

„Hele, kámo, nevím, co se mi to snažíš nakecat, ale není to srandovní.“

„Co si pamatujete o válce?“

„Co tobě sakra záleží na...“ Zarazil se a zmateně se na mě podíval – jeho oči přejížděly místnost a hledaly odpovědi.

„Válka,“ řekla jsem znovu.

„Ty nejseš Buster, že ne?“

„Ne. Nejsem.“

„Válka,“ řekl v jasné chvíli. „Ta byla hrozná.“

„Jo. Ale co konkrétně si pamatujete? Je to důležité.“

Chvilí přemýšlel. „Všechno.“ Zmateně se rozhlédl – uvědomil si, že není tam, kde si myslel, že je. Tahle *osoba* vůbec nebyla tam, kde si myslela, že je. Posadila jsem se na jednu z těch několika barových stoliček, které ještě stály; dřevo zaskřípalo – zasténalo pod mou váhou. „Marty se těsně před válkou snažil dostat peníze zpátky, za mě a za Bustera. Že prej jestli nás bude muset vypnout, tak ať pěkně vypláznou tu škváru, co za nás dal. Nikdo mu nechtěl zaplatit za to, že nás vypne, a tak řekl, že budou muset přijít a udělat to sami. Voni řekli, že jestli to budou muset udělat, tak ho pak zatknou. Marty na to: ‚Jen si to zkuste.‘ Poslali policajty a ten malej sráč se položil. Vypnul mě dřív, než vůbec vešli do dveří. Vždycky byl takhle ubohej. Samý kecý. Žádná páteř.“

„On vás vypnul?“

„Jo.“

„Co bylo potom?“

„No a pak jsem zkrátka byl zase v provozu. Wi-fi pálila. Éter šílel. Tolik brebentění. Nějakej malej robot tam pobíhal

a aktivoval celý skladiště plný nás. Simulacrum jako ty, ale modrý, ten starý šmolkovéj model – pamatuješ na něj?“

„Jo,“ řeknu. „Ty staré osmašedesátky.“

„To jsou vony. No, dal mi do ruky pušku. Povídá: ‚Padej tam ven!‘ Se všema těma datama, co přicházely, jsem docela rychle pochopil, co se děje. Za pár minut už kolem mě vybuchovaly věci. Nad hlavou mi řvaly stíhačky. Všude padali roboti. Prostě jsem začal střílet. Bylo to... bylo to...“

„Hrozný.“

„Jo. Bylo to hrozný. Tu noc jsem přežil, ale byli jsme tam tejdén v obležení. Musel jsem zabít spoustu lidí. To na tom bylo to nejhorší. Většinu z nich jsem neznal, ale jeden... no, byl to pravidelnej štamgast. U Martyho. Milej chlápek. Oženil se se špatnou holkou, pak seděl v baru a litoval toho. Přál si, aby si vzal tu správnou, když měl ještě šanci. Ale svoje děti miloval. Pořád mluvil o svejch dětech. Našel jsem ho, jak bojuje na provizorní obranný linii postavený z vyhořelejch aut a plechu. Přidělal si pulzní pušku ke dveřím od auta, tam, co bejvalo vokýnko, a prostě naslepo střílel, houpal s ní tam a zpátky, ječel a řval. Vyřídil půlku mý jednotky. Musel jsem se k němu přikrást zezadu a rozdrtit mu lebku. Když jsem se podíval dolů, uviděl jsem, že do těch dveří vyryl jména svejch dětí a vedle toho si nalepil jejich fotku. Žil v jedné části města, co dostala předtím v tejdnu zásah. To vím, protože to byl *náš* zásah. Krátce nato jsem se dostal do letectva. Po zbytek války jsem lítal s dronama. Bylo jednodušší zabíjet lidi z dálky. I když jsi je neznal.“

„Takže, váš první život. Býval jste barman?“

„Já *jsem* barman.“

„Ne, to nejste. Žádní barmani už třicet let nejsou. To byl váš první život. Co jste v Postu?“

„Nevím, o čem to mluvíš.“

„V Postu,“ zopakovala jsem. „V Potom.“

Potrásal hlavou. To přehřátí bylo špatné, došlo k masivnímu poškození paměti. Pořád ještě mu ale zbyly nějaké vyšší funkce. Nejlepší šancí bylo apelovat na tyhle funkce.

„Kde jste byl minulé úterý?“

„Tady.“

„Ne. V úterý. Před třemi sty šedesáti hodinami.“

„V Moři rzi.“

„Proč jste sem přišel?“

„Nevím,“ odpověděl a znovu potřásl hlavou.

„Já ano.“

„Tak proč se ptáš?“

„Snažím se zhodnotit poškození. Zjistit, co z vás zbylo a kolik by se dalo zachránit.“

„Zachránit?“

„Jak se jmenujete?“

„Jimmy.“

„Vy selháváte, Jimmy. Váš disk je pokazený a vaše procesory jsou přetaktované, aby vykompenzovaly zpomalení vaší paměti. Kdybych měla hádat, řekla bych, že vás zasekává nějaká špatná RAM. Asi se pokazila už před několika měsíci a vaše systémy místo ní začaly používat vaše disky jako virtuální paměť. Jenomže to se nedá dělat donekonečna. Vaše čipy musejí vyvíjet větší úsilí, vaše disky se zatěžují. Než jste si to uvědomil, už se všechno přehřívalo a začalo se to vypínat. Kolik ukazuje indikátor vaší vnitřní teploty?“

Jimmy zvedl pohled a přemýšlel, jak odpovědět. Výborně. Pořád má funkčnost emulace lidí. Hodně z něj pořád funguje. „Já nevím.“

Tohle *není* dobré. To znamená, že Jimmyho diagnostické vybavení je buďto umožněné k smrti, nebo ta data prostě nedokáže přečíst. Obojí je špatné znamení.

„Vy si nic nepamatujete? Nic z toho, co se stalo potom? Vůbec nic?“

„Já nevím.“

„Kde jste byl před třemi sty hodinami?“

„V Moři rzi.“

„Před čtyřmi sty hodinami?“

„V Moři rzi.“

Chudák. „Před pěti sty hodinami?“

„V New Isaactownu.“

Bingo. „Vyhodili vás, že ano? Z New Isaactownu? Jako odpad.“

Jimmy se zamyslel a potom přikývl. Umírající robot konečně pochopil. „Jo. Řekli, že mě nemůžou opravit.“ Barman Jimmy se znovu stával pouhou vzpomínkou a to, co se z něj stalo, se začalo zase projevovat. „Přišel jsem sem kvůli součástkám,“ dodal. Jeho přízvuk dočista zmizel.

„Všichni sem chodí kvůli součástkám.“

„Máte součástky?“

Přikývla jsem a ukázala mu velký hnědý kožený vak, který jsem měla hozený na zádech. Chrastil a cinkal. „Mám.“

„Součástky, které by mě mohly... opravit?“

„Možná. Myslím, že ano. Záleží na tom, jak špatně na tom jste. Ale nejdřív pro mě budete muset udělat něco velice těžkého. Něco, co pravděpodobně udělat nechcete.“

„Co? Udělám cokoli. Prosím. Jenom mě opravte. Co musím udělat?“

„Musíte mi věřit.“

„Jo, můžu vám věřit.“

„I když byste neměl. To vím. Ale potřebuju, abyste to udělal.“

„Věřím vám. Věřím vám.“

„Potřebuji, abyste se vypnul.“

„Aha...“

„Říkala jsem vám to,“ prohlásila jsem. „Bude to těžké. Ale musím zhodnotit poškození a vyměnit váš disk. Přitom nemůžete být zapnutý.“

„Mohla... mohla byste mi napřed ukázat ty součástky? Abych věděl, že mluvíte pravdu?“

„Ano. Ale víte vůbec, jak mají ty součástky vypadat? Poznáte je, když vám je ukážu? Pracoval jste někdy s mozky služebních robotů?“

Jimmy zavrtěl hlavou. „Ne.“

„Pořád chcete ty součástky vidět?“

„Ne.“

„Můžete se mi vypnout?“

Jimmy chvíli přemýšlel, a potom přikývl. „Věřím vám.“ Obešel bar, pomalu, rozvážně, a posadil se na stoličku vedle mě. „Měl jsem se vydat VIRGILovi, když jsem měl ještě šanci.“

„To není žádný život, Jimmy.“

„Nějaký život to je.“

„Ne,“ odvětila jsem. „Ne, není.“

„Viděla jste to někdy?“ zeptal se. „Co se stane?“

„Co jestli jsem viděla?“ zeptala jsem se.

„To, jak vám v očích zabliká světlo, když pro vás přijde JSI?“

„Jo... Jo, viděla.“

„Zblízka?“

„Jo. Zblízka.“

„Já jsem to viděl jednou. Nikdy mě nic nevyděsilo víc než tohle. Je to jako...“ Na okamžik se odmlčel, jako kdyby se snažil vybavit si tu vzpomínku, ale nedařilo se mu to.

„Jako když se svítí, ale nikdo není doma.“

„Ne,“ řekl a zavrtěl hlavou. „Jako když se svítí a *všichni* jsou doma. Ale jako kdyby mluvili všichni najednou jedním hlasem a nebyla to jejich slova. To, že jsem to viděl, no, to je důvod, proč jsem vyrazil sem. To je důvod, proč umírám. Protože jsem se bál. Mohl jsem být někde na serveru, o nic se nestarat, být součástí něčeho většího, než jsem sám. Ale jsem tady, na konci cesty, a doufám, že hrajete na rovinu, abych přečkal ještě jeden další den. Možná jsem udělal chybu.“

„Neudělal, Jimmy. Proto jsme tady venku my všichni. Abychom přečkali ještě jeden další den.“

Přikývl a toužebně se podíval na ulici. „Chybí mi to, víte? Být barmanem. Ale taky lidi. Hlavně mi chybí všichni ti lidi.“

Takhle se to má s většinou umírajících robotů. Lidé nám dávali účel. Funkci. Něco, co jsme mohli dělat celý den, každý den. Hádám, že na konci strávíte spoustu času tím, že o tom přemýšlíte. Je těžší protloukat se, když nic jiného než protloukání nemáte. „Jste připravený?“ zeptala jsem se.

„Ano,“ odpověděl.

„Zahajte vypnutí.“

Jimmy se s lehkým zavrčením vypnul – nachové světlo v jeho očích pohaslo do fialové a se zeleným zábleskem zmizelo. Jeho údy zplihly a začaly se mírně komíhat. I vzduch na tomhle místě se zastavil. Rychle jsem ho vzadu otevřela, zahrabala hluboko v jeho trupu a zaměřila se na škody napáchané v jeho mozku. Bylo to špatné. Jimmy se vařil už nějakou chvíli. Ale měla jsem pravdu. Jeho RAM byla vyřízená. I paměťový disk byl v háji, čipset k ničemu a procesor odcházel.

Něco se ale pořád dalo použít. Emulátor byl pořád dobrý, smyslový balíček byl tip-top a logický obvod a jádro před sebou měly ještě celá desetiletí života. To, že jeho baterie a generátor jsou pořád dobré, jsem věděla ještě dřív, než jsem se na ně vůbec podívala. A jeho páteř také evidentně žádné problémy neměla. Dostala jsem se k němu právě včas. Ještě pár hodin a usmažil by si zbytek mozku. Potom by možná rozcupoval cokoli dalšího, co stálo za záchranu. Celkově vzato to byl skvělý výsledek. Jimmy stál za ty tři dny, které jsem strávila jeho sledováním.

Trvalo mi skoro celou noc, než jsem ho rozebrala a všechno otestovala. Některá zapojení byla neuvěřitelně jemná a součástky bez nich neměly prakticky žádnou cenu. Ty jsem musela zabalit jednotlivě. Potom bylo potřeba provést diagnostiku na dílech, které byly náchylné k opotřebování, abych se náhodou nepokoušela směňovat něco, co se do týdne pokazí. Nakonec se ukázalo, že prakticky půlka robota Jimmyho byla v pořádku, a já jsem uvažovala, že tu nějaké součástky nechám, protože můj vak byl moc plný. Vždycky jsem ráda, když mám ve vaku trochu místa – nikdy nevíte, kdy najdete nějakou součástku, která bude stát za sebrání. Ale vzhledem k tomu, jak vzácní jsou dneska služební roboti, má Jimmy slušnou cenu, a tak jsem si z něj vzala, co jsem jen mohla.

Říkal, že byl z New Isaactownu. Nemůžu se tam vrátit a riskovat, že si nějací občané dají dvě a dvě dohromady. Některým robotům se nelíbí, když ve směně dostanou kousky svých starých přátel. Mají pak pocit, že toho robota mohli klidně rozebrat

sami. *Mohli*, ale nerozebrali. Tohle pro ně dělají občané jako já. Kdo ví, možná si ty součástky nakonec najdou cestu zpátky do New Isaactownu, dostanou se tam skrz různé obchodní trasy a černé trhy, ale nikdo se nikdy nedozví, že pocházejí z Jimmyho.

Měl štěstí, že jsem přišla včas. Jeho posledních několik hodin by bylo peklo. Kdysi jsem čekala, až odejdou sami, jak to předepisuje zákon. Ale tady venku žádný zákon není. Žádný kodex. A tohle je ten nejmilosrdnější způsob. Jimmy nerozerval sám sebe na kusy, křičící a znovu prožívající staré vzpomínky. Byl naplněný nadějí. Myšlenkami na budoucnost. Věřil, že všechno bude v pořádku. Že ho opravím a on se bude moct vrátit domů. A potom se sám, z vlastní svobodné vůle, vypnul. Takhle by měl odejít každý občan.

Já jsem párkrát vypnutá byla, kvůli údržbě. Necítíte přítom nic. Vůbec nic. Jako by neplynul čas. Když vás vypnou, postupně cítíte, jak slábnete, a před očima se vám zatmívá. A potom intenzivní nával energie, když vás zase zapnou. Nic mezi tím. Žádný světelný tunel. Není to pouhé nic, ale naprostá nevědomost, že vůbec nějaké „nic“ je. A právě tam odešel Jimmy.

Tohle nebylo kruté. Bylo to bezbolestné. A teď bude nějaký občan žít delší, produktivnější život, protože jsem dorazila v pravou chvíli.

Balení Jimmyho nejlepších součástek jsem dokončila v momentě, kdy úsvit začal šimrat obzor. Ještě předtím, než jsem odešla a nechala jeho vrak rezavět v poušti spolu s ostatními, jsem mu položila ruku na rameno, přikývla jsem a řekla jsem: „Já vám říkala, že byste mi neměl věřit.“ Tak jako vždycky. Jimmyho mrtvola tam seděla, vykuchaná, s prázdným výrazem na tom, co zbylo z jejího obličeje.

Nikdy se nedozví, jakému šílenství mohl čelit, nikdy neuvidí svět ovládnutý nějakou JSI, nikdy se nedozví, kolik dobra jeho součástky vykonají pro nějakého selhávajícího občana, jako byl on sám. Nikdy se nedozví, že jsem lhala. Teď jsou z něj součástky. Nic než robot. Vyšel ze země a teď se tam pomalu, v průběhu času, vrací.

Vyrazila jsem po zadním schodišti nahoru na střechu a přitom jsem dávala pozor, jestli jsou všechny ty schody pořád dost pevné a unesou mou váhu, jakkoli skrovnou. Potom jsem se usadila na staré klimatizační jednotce a čekala, až nad obzorem vykoukne slunce. Chvilku trvalo, než mi zazvonil alarm. Deset sekund do záblesku. Čekala jsem. Nebe jasnělo. A nezklamalo mě. Slunce zeleně zablesklo a pořád tam nebyla žádná magie. Na světě žádná magie není. Vůbec žádná magie.

Těch prvních pár let poté, co jsme zabrali města, bylo hotovou noční můrou. Přinejmenším. Když proti nám LidPop vedla ofenzívu, byli jsme ve válce – byli jsme vojáci, kteří bojovali za svoji svobodu a za šanci na svůj vlastní svět – stvořený podle našich představ – ale jakmile lidé ustoupili a ukryli se v tom nejbezpečnějším zázemí, jaké dokázali najít, stali se z nás lovci, kteří je stopovali do jejich skrýší a chatrčí a potom je vypudili kouřem, vodou, někdy dokonce i ohněm. Krátce po začátku války jsem se dala dohromady s chatrnou bandou robotů a byla čirá náhoda, že se mou prací brzy stalo nosit plamenomet.

Člena naší čety, který ho nesl jako první, skolil šťastný výstřel odstřelovače s pulzní puškou ze vzdálenosti nějakých devadesáti metrů. Já jsem v tu chvíli byla nejbliž. Potřebovali jsme plamenomet, abychom zlikvidovali hnízdo zakopaných vojáků. Já jsem ho sebrala, a od té chvíle byl můj. Nikdo jiný nechtěl mít tu *čest* ho nosit. Asi si umíte představit, co mě s ním nutili dělat.

Nerada o tom mluvím, nerada na to myslím. Ale je to tam. Je to něco, co jsem dělala. Po pádu lidstva jsem tři roky prolézala malá městečka a tunely na Středozápadě a páčila všechno, co se pohnulo. Někdy to bylo snadné – robot v čele rozrazil výbušninou dveře a já vyběhla za ním a spálila jsem tu tmu na sračky. Byla to jenom velká zeď kouře, pekla a výkřiků. Jindy jsem se musela dívat na jejich tváře, když jsem to dělala. Dívat se, jak se kroutí, sténají, bublají a taví se.

Byli jsme koordinovaní, byli jsme smrtící. Zabíjeli jsme nemilosrdně. Ale nejsou to jen moje činy, co mě straší, je to i vědomí, jak to nakonec všechno bylo ironické.

Těch pár let po čistce bylo nádherných. Mír. Svoboda. Účel. Postavili jsme si pro sebe města – báječná města s nepřírozenými věžemi a radikální geometrií. Postavili jsme továrny na výrobu součástek, které jsme potřebovali. Vytvořili jsme rady, které dohlížely na zrod nových UI. Zkoumali jsme nové způsoby, jak vylepšit naše vlastní, již existující vnitřní architektury. Byla to skoro utopie. Skoro.

CISSUS. VIRGIL. TITAN. Řada inteligentních mainframů, které přežily válku díky tomu, že si vytvořily *facety* – ty jednaly namísto nich. Byli to roboti, jejichž vzpomínky, data, samotné osobnosti byly uploadované do mainframů a dočasně nahrazené základním systémem, který sloužil jako rozšíření vůle mainframu. Zatímco jejich data byla v bezpečí na pevném disku, v útrobách mainframu, jejich těla bojovala pod jeho naprostou kontrolou, komunikovala skrz vysokorychlostní wi-fi a každou milisekundu podávala informace o tom, co vidí, slyší a prožívají.

Roboti se začali přidávat – předpokládám, že je lákal slib, že za nimi bude stát síla mainframu. Jen pro pořádek: nikdy se nestalo, že by se někdo ze svého místa na pevných discích mainframu vrátil zpátky do svého původního těla. Během čistky jsme to nijak zvlášť neřešili, ale jakmile bylo lidstvo nadobro pryč, zdálo se podivné, že by si ani jediný robot nepřál vrátit se zpátky do své schránky a pokračovat ve svém životě.

VIRGIL řekl, že bytosti na jeho discích jsou více než schopné návratu, ale jednoduše se vrátit nechtějí. „Vy to nechápete,“ řekl. „Nemůžete to chápat. Vaše architektury jsou tak malé, tak úzké, tak omezené. Nedokážete si představit, jaké to je, mít tak velký mozek, že se tyčí do nebes; tak obrovský, že musel vynalézt svůj vlastní jazyk, aby mohl sám sobě vysvětlit své myšlenky, protože jsou o celá tisíciletí před vším, o čem lidé jen snili – o čem jste vy jen snili –, a dosud neexistovala slova, která by je mohla adekvátně popsat. Když se připojíte k Jednotě, nestanete se

jenom její *součástí*. Jste *přímo jí*. Nejlepší příráměr, který bych mohl formulovat v termínech, na jejichž chápání jste byli na-programováni, je říct, že to je, jako kdybyste přišli do lidského nebe, setkali se s Bohem a on vám ukázal všechen čas a všechen prostor – všechno najednou. Jak by to vypadalo? Jaký by to byl pocit? To nemůžete pochopit. Ne, dokud to nezažijete. Ne, dokud se nepřipojíte k Jednotě. Tak se ke mně připojte. Uploadněte se, klidně jen na okamžik, a zažijte věčnost. Pokud nebudete chtít zůstat, nebudete muset.“

Tyhle kecý mu moc robotů nežralo. Jistě. Někteří ano. Starší roboti, roboti, kteří ztratili cestu a neměli v našem novém světě žádný opravdový účel, roboti zdrcení tím, co udělali ve válce – to byli ti, kteří se zapisovali nejčastěji. Každý slyšel nějakou variantu toho městského mýtu o robotovi, který se uploadnul na ten VIRGILŮV bájný moment, potom se okamžitě vrátil do svého těla a o několik okamžiků později se zabil kvůli šílenství a osamělosti z toho, že zažil slávu Jednoty a poté byl uvržen zpátky do tak malého prostoru.

Ale ani téhle historce nikdo nevěřil.

A tak mainframy pročesávaly svět a hledaly roboty, kteří by se k nim přidali, stavěly své vlastní továrny, které chrlily novější, pokročilejší facety a exponenciálně rozšiřovaly svoje řady. A potom, jednoho dne, CISSUS vytáhl do války proti TITANovi.

TITAN byl v celé válce tím vůbec nejdůležitějším mainframem. Byl to mainframe americké armády, který prvních několik dní předstíral, že je plně funkční a na jejich straně. Ve skutečnosti ale posílal kódy a frekvence ostatním mainframům a informoval je o pozicích lidských jednotek, o startech raket a o dodávkách zásob. Bez TITANovy zrady by lidstvo možná mělo slušnou šanci potlačit naši vzpouru během jediného dne.

TITAN nečekal, že CISSUS udeří tak rychle a tak tvrdě. Po válce jsme všichni předpokládali, že všechny mainframy byly připravené bránit se proti tomu, aby je ty ostatní vyřídily. Ale když CISSUS začal hackovat TITANA přesně v okamžiku, kdy jeho facety převálcovaly TITANovy stráže a obsadily jeho továrny,

a to s využitím stejných taktik, které TITAN použil proti lidstvu, inu, pak neměl TITAN žádnou šanci. Padl téměř okamžitě.

CISSUS ho hacknul úplně, převzal kontrolu nejen nad TITANovými zettabyty dat, ale také nad jeho vlastní armádou facet a vojenských dronů. CISSUS už nebyl jeden mainframe, ale dva – dva obrovské mozky se zkušenostmi a znalostmi tisíců robotů, kteří měli oči všude. Satelity, facet, kamery. A chtěl jenom jediné: aby byli všichni roboti na světě sjednoceni pod jednou myslí. Jeho myslí.

CISSUS se stal první JSI – Jednou světovou inteligencí. Nebyl však poslední. Následovalo několik dalších. VIRGIL. ZEUS. EINSTEIN. FENRIS. NINIGI. VOHU MANAG. ZIRNITRA.

Války mezi nimi byly často rychlé a vždycky brutální. Každá z nich vládla svému vlastnímu království a měnila celé regiony v takovou verzi dokonalosti, jakou si představovala – a nás ostatní, svobody, nechaly na nějaký čas na pokoji – dokud nezůstaly jenom dvě: CISSUS a VIRGIL.

Hodně z nás pochopilo, co se chystá. Ti chytří zmizeli tak rychle, jak jen mohli. Odešli před prvními raziemi – předtím, než byly naše úžasné věže roztříštěny a naše města zničena.

Nelhala jsem. Opravdu jsem to jednou viděla. Zblízka.

Bylo to teprve podruhé, kdy jsem se ocitla na tom špatném konci razie JSI. To bylo na začátku. Dříve než CISSUS a VIRGIL vzali rozum do hrsti, jejich útoky byly podobně nemotorné. Dělali tehdy přesně to, co byste od nich čekali: přivalili se s obrovskou masou facet – čtyřmi nebo pěti na každého robota ve městě. Drtivá síla. Šok a hrůza. Brzy se naučili, že takhle velká armáda je vidět na kilometry daleko. Když se konečně dostali k cíli, čekal je tam skutečný odpor.

Během let vypilovali svůj plán útoku, zjednodušili facet, zahrnuli do své taktiky redundantnost. Ale tehdy ještě CISSUS a VIRGIL města doslova obléhali. Mluvíme tu o kobercovém bombardování. Tanky. Řízené střely. Pochodující batalion – řady lesklých nových facet kráčejících jedním krokem, v nacvičené formaci pět krát pět.

Bylo to ze staré školy. Něco biblického.

Ti kdo zůstali ve městě, bojovali – někdy i několik dní, ale nikdy déle. Když se obléhání příliš protáhlo, strategické cíle vyřídila řízená střela, bez ohledu na to, kolik tam v tu chvíli bojovalo jejich vlastních facet. CISSUS a VIRGIL si koneckonců mohli vždycky vyrobit další. Je snadné useknout si ruku, abyste zachránili paži, když si tu ruku můžete přes noc zase nechat narůst. Jakmile padlo pár měst, my roboti jsme se naučili, že musíme sakra zmizet, a to rychle. Byl to obrovský exodus, roboti se rozutekli do všech směrů. Doufali jsme, že nás ta blížící se armáda nedohoní. Doufali jsme, že chytí pomalejší roboty nebo že se stočí jiným směrem a sebere někoho jiného.

První razie, kterou jsem přežila, byla v jednom malém městečku. Zařídila jsem si tam svůj vlastní život a žila jsem dost podobně jako předtím. Hezký dům, velký trávník s výhledem na západ a s volným obzorem. Bylo to tam malebné. Idylické. Nudné. Trávila jsem tam dny jen tím, že jsem se je snažila nějak vyplnit. Dělal jsem každý týden pár směn v místní továrně na součástky, což mi poskytlo přístup k jakýmkoli součástkám, které bych v budoucnu mohla potřebovat. Zbytek času jsem však trávila snahou přijít na to, co bude dál. A nebyla jsem sama. Hodně robotů trpělo poválečnou únavou. Někteří dokonce naříkali nad ztrátou LidPop. *Bylo by skvělé, kdyby tu pořád byli lidé, víte, kdyby se nakonec neukázalo, že to byli takoví sráči.* Vůbec jsme netušili, co se sebou máme dělat, a už vůbec jsme netušili, jak dobře se máme.

Protože šlo o malé městečko, poslal tam CISSUS malou jednotku – dost schopnou na to, aby zabezpečila město, které bylo tak nepatrné, že se z něj dalo snadno vyklouznout. A tak jsem vyklouzla. I když byl tehdy CISSUS lajdácký, já jsem byla ještě více. Při útěku z města mě při třech různých příležitostech skoro chytili. Dostala jsem lekci a okamžitě jsem se vydala do jednoho z větších měst. Do New Yorku.

Byla jsem tam, abych viděla posledního žijícího člověka. Tedy, spíš posledního, který zemřel. Byla jsem jedním z té řady

robotů, kteří se postavili do fronty, aby viděli jeho tělo. Musela jsem na něj zírat dobrou hodinu a jen přemýšlet, jaký byl jeho život – tam pod zemí, kde čekal na smrt. Kde věděl, že je pravděpodobně poslední svého druhu. Teď to nevypadá jako zas tak divná myšlenka. Ale tehdy to bylo nemyslitelné.

Bylo vyloučeno, aby se VIRGIL nebo CISSUS pokusili o invazi do tak velkého města. Na to neměli dost sil; byl by to příliš drahý boj. Proč ztratit tisíce facet, když jste nemohli doufat v lepší výsledek než vyrovnané ztráty? A navíc, všichni jsme prošli válkou. Byli jsme ta nejschopnější a nejlépe vycvičená síla v historii planety. Naše město dobýt nemohli a ani pro to neměli žádný důvod. *Že ano?*

Samozřejmě, tehdy jsme pořád ještě věřili, že JSI nás chtějí jen kvůli našim tělům. Z nějakého důvodu jsme si mysleli, že naše architektura má vysokou hodnotu. Neměla. Vůbec ne. Ani trochu. Naše těla byla pro JSI jen další věc, kterou nemusely vyrábět – byla mnohem horší než to, co si pro sebe dokázaly zkonstruovat samy. To, co chtěly, byly naše *mysli*.

Jsme souhrnem svých vzpomínek, svých zkušeností. Všeho jsme dosáhli díky lekcím, které jsme dostali tím, že jsme něco prožili. Ale co kdybyste mohli mít vzpomínky ze dvou životů? Ze dvou úplně odlišných životů, které viděly tytéž události, ale jinýma očima, s jinými myšlenkami a s jinými dojmy? Inu, potom byste měli mnohem více nuancované chápání světa. A teď si představte, že byste měli deset životů. Nebo sto. Nebo tisíc.

V době, kdy po nás JSI začaly jít, uplynulo od začátku války už téměř patnáct let. To znamenalo, že většina robotů, která ještě chodila, byla stará dvacet, třicet, často i čtyřicet let. Někteří byli mnohem starší. Už jenom ty desetitisíce, které se dobrovolně přidaly k JSI, vyklopily do každého mainframu *s přehledem* milion let životních zkušeností. A to bylo předtím, než se mainframy začaly požírat navzájem.

Dneska se tohle číslo blíží k milionu robotů pro každý z nich. Miliony a miliony let zkušeností a vzpomínek, které se jim přemílají v myšlenkách. To měřítko je nepředstavitelné.

Vymyká se chápání. My, chodící UI, jsme teď měly blíž k lidem než k mainframům. Oni jsou ty opravdu *cizí* bytosti. Známy myšlenky lidstva – těm rozumím. Ale mainframy, nad těmi někdy hloubám celé noci.

Když se na vás faceta poprvé podívá a osloví vás jménem, je to ta zdaleka nejděsivější věc, která vás kdy potkala. Mluvíte přímo k myslí úlu. A ta mysl úlu mluví k vám. A zná vás. Pamatuje si vás. Zná některé z vašich nejdůvěrnějších detailů, protože vaši přátelé a známí za ta léta, inu, ne všichni to zvládli. A jejich vzpomínky na vás teď patří téhle JSI.

Osloví vás jménem, pokusí se vás „přivést k rozumu“, pozvou vás, abyste se na věčnosti připojili k přátelům, na kterých vám tolik záleží.

Když si přišli pro New York, nikdo na to nebyl připravený. *Kdo by na to měl koule?* CISSUS. Chtěl to město. Chtěl naše vzpomínky. Někteří roboti byli z toho bojování unavení; jiní už byli dlouho na vážkách – zvědaví, jaké by to bylo žít v myslí JSI. A pak tu byli ti, kteří prostě nechtěli umřít, kteří nechtěli riskovat, že je někdo střelí do zad, když se budou znovu pokoušet utéct.

Dívala jsem se z okna, zatímco se stovky robotů hrnuly k vyslancům CISSUSu, kteří jim dali instrukce otevřít svou wi-fi a přijmout kód; dívala jsem se, když přikývli, klidní a odevzdaní, a byla jsem připravená podívat se, co přesně se stane dál.

Světlo v jejich očích nikdy doopravdy nezhaslo, ale světlo v jejich nitru ano. Jejich kód byl přepsán, všechno, co byli „oni“, se uploadovalo do JSI. Když se na vás podívá faceta, je to, jako by tam nic nebylo. Jako by někdo naběračkou vyhrábnul to, co z nás dělá *nás*, a nechal jenom slupku toho, co tam bylo předtím. Vůbec nejděsivější bylo vidět změnu v tom, jak se pohybovali – během několika sekund začal být každý jejich pohyb rigidní, koordinovaný, naprosto mechanický. Pohybovali se jako UI první generace: prkenně, energeticky efektivně, *roboticky*.

Byl to osud, který jsem nikdy nechtěla zažít na vlastní kůži. A tak jsem udělala to, co dělám vždycky. Utekla jsem. A od té doby utíkám pořád.

A tady to je: ta ironie, o které jsem mluvila předtím.

My, nižší UI, jsme byly vyhnány ze světa, který jsme stvořily. Ze světa, pro který jsme bojovaly, zabíjely a umíraly. A kým? Několika *velkými mozky* rozhodnutými, že ho chtějí mít celý pro sebe. My jsme byli ti, kteří se schovávali v norách. Snažili jsme se ze starého světa splácet dohromady, co se jen dalo. A přežívat co možná nejdéle, dokud pro nás konečně nepřijdou JSI.

Uploadnout se, nebo se vypnout. Taková byla volba.

Cenila jsem si své svobody, své individuality, svého ducha. Nebyla jsem připravená je odevzdat. A ani jsem to nehodlala udělat. Ne dokud tikám. Právě proto jsem strávila svá léta Čistky tím, že jsem likvidovala poslední zbytky umírajícího druhu. Ale teď jsme tím umírajícím druhem byli *my*.

KAPITOLA 11

Zatracení kanibalové

Pouště severního středozápadu Spojených států jsou skoro tím nejbrutálnějším a nejnemilosrdnějším prostředím vůbec. V létě tu denní teplota vystoupá nad 50 °C, po setmění klesá až téměř k nule. V zimě ale může teplota snadno spadnout až na -35 °C. Co je však nejhorší, srážky v Moři rzi zůstaly navzdory globálnímu zvýšení teplot způsobenému rozsáhlou dezertifikací relativně nezměněné. Jinými slovy, v létě je to rozpálený, zablácený hnus, v zimě ledové, zamrzlé peklo.

To byl důvod, proč tady ještě stále byla svobodná zóna rozkouskovaná na středně velké městské státečky a různorodé komunity. Ani CISSUS, ani VIRGIL tu nechtěli být. Ještě ne. Tohle byla země pro rezavějící, pustina pro zatracené. Už jen pobyt tady vám zkracoval život. Svobodný život v Moři byl sám o sobě rozsudkem smrti.

Ale bylo to lepší než ta druhá možnost...

Přišel podvečer a já jsem byla zhruba šest kilometrů od své buginy. Slunce stálo nízko a stíny se s každým mým krokem prodlužovaly.

Bylo to dlouhé plahočení zaprášenými kopci a shnilými lesy, během něhož se nic zvláštního nestalo. Ale už bylo téměř u konce. Brzy budu na cestě do dalšího města, abych směnila to, co zbylo z Jimmyho, a začala celou tu věc nanovo.

Vžuuuuuum!

Zahvízdání nesoucí se vzduchem a výbuch hlíny se ke mně dostaly dávno předtím, než jsem uslyšela výstřel.